

FATA ACADEMICA 2019

Een jubileum

Op 6 december 1854 werd in een kerkgebouw aan de Hofstraat, enkele steenworpen vanaf deze plek, de Theologische School van Kampen geopend. Vandaag vieren wij op precies dezelfde decemberdag het 165-jarig bestaan van onze universiteit. Kerkelijke en maatschappelijke bewegingen zijn via deze instelling op Kamper bodem altijd sterk gevoeld, als stond er hier een seismograaf. Het vertrek van veel afgescheidenen naar Amerika in de negentiende eeuw versnelde de oprichting en gaf de school in Kampen direct al overzeese banden. De Vereniging tussen Dolerenden en Afgescheidenen veranderde het landschap van theologische opleidingen en vele jaren werd de hete adem van de Vrije Universiteit hier in Kampen sterk gevoeld. Toen 75 jaar geleden in Den Haag de Acte van Vrijmaking werd uitgesproken verdween dat, maar vervolgens werd het kleine Kampen een stad met nota bene twee Theologische Hogescholen. Het woord macrodoelmatigheid bestond nog niet. De kerkelijke breuk die zich vervolgens in de jaren zestig voordeed kreeg in Kampen een heel eigen gezicht en trok een lelijk spoor dwars door de School en haar studenten- en docentencorps.

De grote bewegingen in onze geschiedenis kwamen maar al te vaak neer op scheiding, deling, vertrek en verlies. Inmiddels vieren wij dit lustrum onder een heel ander gesternte. Indrukwekkend was de bijeenkomst in de Nieuwe Kerk twee jaar geleden toen hier in Kampen een belangrijke stap werd gezet in het verzoeningsproces tussen Nederlands-Gereformeerden en Vrijgemaakt Gereformeerden. Er is pijn en schuld benoemd, er zijn handen uitgestoken, samen avondmaal gevierd. Ook de universiteit heeft zich verzoend met studenten die destijds een heenkomen elders moesten zien te vinden. Vorig jaar kwam de Nederlands-Gereformeerde predikantenopleiding naar Kampen, vergezeld van de Henk de Jong leerstoel.

De bewegingen om de universiteit heen zijn anno 2019 heel anders, niet meer middelpuntvliedend of scheidend, eerder convergerend en samenbindend. De universiteit zelf is een plek van samenwerking en verbinding, ook over de grenzen van de kerkgenootschappen heen die haar in stand houden. De seismograaf zegt vandaag andere dingen. We willen een dienstbare academische gemeenschap zijn met een brede missie voor kerk en samenleving. Wij wijden ons aan gereformeerde theologie, maar niet bekrompen of eenkennig. Wij werken samen van New Wine tot de Foundation Academy in de Bijlmer, en van VIAA en CHE tot Andrew Jumper in Sao Paulo, KTS in Seoul en Calvin Seminary in de Verenigde Staten. Wij voelen ons gezegend in het werk dat we doen en proberen onze vleugels verder uit te slaan.

Het afgelopen jaar

Ik doe een greep uit de feiten. Wij hebben 153 studenten in huis, verdeeld over de bachelor, de predikantsmaster en de algemene masters. Ooit, in de jaren vijftig, waren er bijna 170 studenten, we raken dus aan een *old-time high*. Dit jaar studeerden 26 studenten af aan deze verschillende opleidingen. In de derde cyclus onderwijs, de promotiestudie, zijn ongeveer 30 studenten actief. We bieden vanaf september een vernieuwde bachelorstudie aan en bouwen naast een track die gaat over theologie en kerk een track theologie en samenleving. Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een master spiritualiteit waar nu al veel belangstelling voor is. De onderwijsvisitatie beoordeelde onze opleidingen als zeer goed en daar zijn we dankbaar voor. Hard werken aan goed onderwijs wordt in zo'n oordeel beloond en zichtbaar gemaakt. In het afgelopen jaar inaugureerden twee hoogleraren, eerst prof.dr. Hans Schaeffer in de Praktische Theologie en daarna onze bijzonder hoogleraar vanwege de Nederlandse Zendingsraad, prof.dr. Gert Noort. Onze onderzoeksgroepen werken gestaag aan hun programma's en conferenties. Er komen mooie publicaties klaar, zoals de unieke uitgave van de *Gereformeerde Ethiek* van Bavinck. Daarnaast werden er weer verscheidene proefschriften verdedigd in het afgelopen jaar.

Weetwatjegeloofd organiseerde drukbezochte congressen, zoals dat over Schepping en Evolutie. Ongeveer 2500 mensen via een cursus of via een een- of tweedaagse conferentie iets gehaald aan de TU.

Naast voldoening over mooie resultaten en de voortgang van veel werk is er verdriet en verlies. Vorige maand overleed onze oud-docent dr. Hans Meerveld. Hij was vanaf 2002 onze docent Catechetik en promoveerde in 2018. Zijn plotselinge ziekte en sterven overviel ons. Wat ons troost is dat hij in een vast geloof in zijn Heer en Heiland is gestorven. Onze emeritus-hoogleraar prof. dr J.P. Lettinga mocht dit jaar 98 worden. Wij leven met hem en al onze emeriti mee.

Wat het bestuurlijke werk betreft hebben Raad van Toezicht en het College van bestuur ongestoord kunnen werken. We zijn bezig geweest met het traject van de ontwikkeling van een strategische visie voor de komende jaren. In het afgelopen jaar nam Jan de Jong afscheid als lid van het College van Bestuur en werd opgevolgd door Pim Boven. Inmiddels is het CvB, samen met het personeel en de Raad van Toezicht begonnen aan een volgend traject, namelijk de zorg voor toekomstbestendige huisvesting. Daarbij zijn alle opties open die al sinds 1854 zijn overwogen. Ze zijn terug te voeren tot het dilemma: blijven of weggaan. Die vraag heeft ons altijd begeleid. De discussie over locatie en huisvesting is belangrijk, want bepaalt mede de ontwikkelmogelijkheden van de universiteit. Wat vraagt dat in onze tijd waarin kerkelijke, institutionele en maatschappelijke omstandigheden veranderen en wij, met wat we hebben, willen dienen in Gods Koninkrijk? We kunnen niet leunen op oude patronen, loyaliteiten en vanzelfsprekendheden en zullen ze in zekere zin zelf moeten scheppen of beïnvloeden. Het is mooi om te zien dat de vraag wie we zijn en

voor wie we universiteit zijn tot een levendige interne discussie leidt die nodig is om uiteindelijk tot een goede keuze te komen.

Twee eredoctoraten

Vandaag vieren we een feest in een stad waar deze universiteit met haar voorloper 165 ononderbroken is geweest. De verbindingen die hier altijd seismografisch zijn gevoeld en de verwantschap die nooit is vergeten, keren vandaag terug in de twee mannen die vandaag een eredoctoraat ontvangen. Enerzijds de verbinding met het neocalvinisme dat van hier uitzwierf naar de Verenigde Staten, anderzijds de verbinding met dat andere huis van de Vrijmaking, dat ook hier nooit vergeten is. De meeste (inmiddels oudere) predikanten van de Nederlands Gereformeerde Kerken zijn tenslotte in Kampen opgeleid.

De senaat van de Theologische Universiteit heeft besloten bij de gelegenheid van dit lustrum twee eredoctoraten te verlenen. Vijf jaar geleden is er een eredoctoraat verleend aan Bach-kenner en dirigent Masaaki Suzuki, die er vandaag niet bij kan zijn, maar u laat groeten.

Vandaag eren wij prof.dr. Richard Mouw, oud-president van Fuller Theological Seminary en drs. Henk de Jong, oud-student van de Hogeschool en emeritus-predikant van de Nederlands-Gereformeerde Kerken. Ik gaf al aan hoezeer zij symbool staan voor de verbindingen die wij in Kampen voelen en de ontwikkeling die wij als universiteit doormaken. Maar beide wetenschappers staan hier in de eerste plaats om hun eigen verdiensten. Prof. Richard Mouw was vanaf 1985 hoogleraar christelijke filosofie en ethiek aan Fuller Theological Seminary en vanaf 1993 President van ditzelfde Seminary in Californie. Hij heeft al deze jaren veel gepubliceerd en geldt als verbreider van het neocalvinistisch denken dat zijn wortel heeft in de theologie van Kuyper en Bavinck. Over de betekenis van zijn werk zegt het rapport van de senaat: 'For his mediating role in academia, for his lifelong reflections on key themes in the neo-Calvinist tradition, his promotion of neo-Calvinism in North-America outside of Reformed circles, and his mentorship and care for creating a neo-Calvinist community worldwide, Richard Mouw is an excellent candidate for an honorary degree from Theological University Kampen, its own rootedness in the neo-Calvinist tradition and its wish to develop, expand and strengthen this tradition worldwide'. And so we decided, zeg ik.

Over drs. Henk de Jong zegt het senaatsrapport dat hij zijn leven lang invloedrijk is geweest als Bijbels theoloog. Op tal van terreinen ontwikkelde hij nieuwe visies vanuit een grondige oriëntatie op de brontalen en bronnen zelf in een zorgvuldige en creatieve exegese die niet om de vragen heenloopt. Henk de Jong is een begaafde leerling van onze universiteit, die hier ooit een promotiestudie begon maar ook weer moest afbreken in een tijd van divergentie, maar intussen een indrukwekkend oeuvre als Bijbels theoloog publiceerde, als vertegenwoordiger van de heilshistorische traditie die hij aan deze universiteit

zich eigen had gemaakt. Wij eren hem vandaag in ons midden als onze oud-leering, mede als naamgever van de Henk de Jong-leerstoel. Vandaag zal hij onze diesrede te houden.

De TU heeft het besluit van de senaat aan beide kandidaten laten weten, en, zoals u kunt zien vandaag, beide hebben zij verklaard met vreugde dit eredoctoraat in ontvangst te willen nemen.

Tot slot

Wij gaan daar straks toe over, niet nadat ik deze fata academica heb afgesloten. Ik doe dat door God te danken voor al het werk, voor kracht en gezondheid, voor de gemeenschap van docenten en studenten en ondersteunend personeel dat we zijn. Deze bijeenkomst is om daarvoor God te danken en te eren. Moge onze universiteit onder de zegen van onze God groeien en bloeien.

Ik heb gezegd.

Prof.dr. Roel Kuiper, rector